

Ρώμη: Συναυλία αφιέρωμα στην Ελληνική Επανάσταση από την Κ.Ο.Θ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης εμφανίστηκε με επιτυχία στη Sala Sinopoli της Ρώμης, ως προσκεκλημένη της Ελληνικής Πρεσβείας στην πρωτεύουσα της Ιταλίας, σε μία συναυλία-αφιέρωμα στην 203η επέτειο της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Τη συναυλία παρουσίασε ο γνωστός δημοσιογράφος Θεόδωρος Ανδρεάδης-Συγγελάκης, ενώ προλόγισε η Πρέσβης της Ελληνικής Δημοκρατίας στη

Ρώμη Ελένη Σουρανή. Μετά την ανάκρουση των Εθνικών Ύμνων της Ελλάδας και της Ιταλίας από την Κ.Ο.Θ.. ο διευθυντής της Ορχήστρας Σίμος Παπάνας παρουσίασε το πρόγραμμα της βραδιάς που περιλάμβανε έργα Ελλήνων και Ιταλών συνθετών, με τα εξής λόγια: «Η ιστορία της Ελλάδας και της Ιταλίας είναι τόσο άρρηκτα συνδεδεμένες ανά τους αιώνες, που είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς την ίδια την πολιτισμική υπόσταση της μίας χωρίς την επιρροή και τη συμβολή της άλλης. Το αποτύπωμα της προαιώνιας αυτής σχέσης, είναι καταφανές, βεβαίως, στην μουσική δημιουργία της κάθε χώρας. Άλλωστε, η σύγχρονη συμφωνική ορχήστρα ξεκίνησε να δημιουργείται στην Ιταλία στο πλαίσιο της απόπειρας αναβίωσης της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας. Κατά την ανάκρουση των Εθνικών Ύμνων που μόλις ακούσατε, ίσως να παρατηρήσατε ότι ο Ελληνικός Εθνικός Ύμνος είναι σε τεχνοτροπία τουλάχιστον όσο ... Ιταλικός είναι και ο Εθνικός Ύμνος της Ιταλίας! Αυτό συμβαίνει γιατί ο “πατέρας” της κλασικής μουσικής στην Ελλάδα και συνθέτης του Εθνικού μας Ύμνου, Νικόλαος Μάντζαρς, σπούδασε στην Ιταλία, έγραψε Ιταλικές όπερες και υιοθέτησε καθαρά Ιταλική τεχνοτροπία στην μουσική του. Η συναυλία αποτελεί μία μικρή περιήγηση σε αυτήν τη στενή μουσική σχέση των δύο χωρών. Ξεκινώντας από τον μεγάλο Gioachino Rossini, η όπερά του “Πολιορκία της Κορίνθου” είναι εμπνευσμένη από τα γεγονότα της πολιορκίας του Μεσολογγίου, που τότε είχαν συγκλονίσει όλη την Ευρώπη. Μετά την εισαγωγή και την άρια από την όπερα αυτή, θα σάς ξεναγήσουμε στα τρυφερά και σκοτεινά χρώματα της μουσικής του σπουδαγμένου στη Νάπολη Γιώργου Αξιώτη, που συνδέεται άμεσα στιλιστικά με τη εξωτική μουσική του περίφημου Ιταλού συνθέτη Ottorino Respighi. Δύο έργα των συνθετών με τον ίδιο τίτλο (Δειλινό-Tramonto) και συγγενικό τρόπο συνθετικής γραφής δείχνουν την εξέλιξη της Ιταλικής επιρροής στην Ελληνική μουσική των αρχών του 20ου αιώνα. Όπως είναι γνωστό, οι κοινωνικές προκαταλήψεις των προηγούμενων αιώνων, απέτρεπαν τις γυναίκες από την ενασχόληση με δημιουργικές δραστηριότητες. Γι αυτόν τον λόγο, η ύπαρξη μίας εξαιρετικά αξιόλογης Ελληνίδας συνθέτριας του 19ου αιώνα είναι πολλαπλά σημαντική. Οι ‘Μάσκες’ από τη Βενετσιάνικη Σουίτα της Μαριώς Φωσκαρίνας- Δαμασκηνού,

αποτελούν μία ξεκάθαρη αναφορά στην Ιταλική μουσική. Ίσως η πιο γνωστή περίπτωση σπουδαίου Έλληνα συνθέτη που κατέκτησε τις Ιταλικές σκηνές και συνδέθηκε με Ιταλούς συναδέλφους του ήταν αυτή του Σπυρίδωνα Σαμάρα. Ο Σαμάρας ανέβασε πλήθος πετυχημένων παραστάσεων σε Ρώμη, Φλωρεντία και την Σκάλα του Μιλάνου, ενώ υπήρξε και καλός φίλος του Πουτσίνι, ο οποίος τον είχε αναγνωρίσει ως ομότιμό του χαρακτηρίζοντάς τον ως έναν αληθινό καλλιτέχνη της όπερας. Οι κριτικοί της εποχής τον είχαν κατατάξει τους πρωτεργάτες του βερισμού. Σάς παρουσιάζουμε δύο από τις ωραιότερες άριες του ρεπερτορίου, μία του Σαμάρα, και την περίφημη “Vissi d’ Arte” του Πουτσίνι, τα 100 χρόνια από τον θάνατο του οποίου τιμούμε φέτος. Η μικρή μας περιήγηση κλείνει με την Δωδεκανησιακή Σουίτα του Γιάννη Κωνσταντινίδη, που βασίζεται σε παραδοσιακές μελωδίες των Δωδεκανήσων, ελληνικών νησιών με έντονη ιταλική επιρροή καθ’ όλη τη διάρκεια της ιστορίας. Ευχόμαστε χρόνια πολλά στην Πατρίδα μας, και ελπίζουμε να απολαύσετε αυτό το μουσικό ταξίδι μαζί με την **Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης**». Σολίστ ήταν η κορυφαία Ελληνίδα υψίφωνος Μυρτώ Παπαθανασίου και μαέστρος ο Βασικός Αρχιμουσικός της **Κ.Ο.Θ.** Leo McFall. Η **Κ.Ο.Θ.** ευχαριστεί την Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών για την ευγενή παραχώρηση της παρτιτούρας και του ορχηστρικού υλικού των έργων της Μ. Φωσκαρίνας- Δαμασκηνού και του Σ. Σαμάρα. Την παραγωγή του υλικού για το έργο του Σαμάρα φρόντισε ο Λεόντιος Τσόκας. Ο καλλιτεχνικός διευθυντής της ΦΟΑ Βύρων Φιδετζής πραγματοποίησε την αναστατική παρουσίαση καθώς και την πρωτογενή μουσικολογική επιμέλεια και αποκατάσταση των δύο αυτών έργων. Η ιστορική έρευνα για το έργο και τη ζωή της Μ. Φωσκαρίνας-Δαμασκηνού οφείλεται στον μουσικολόγο Γεώργιο Κωνσταντζο (1950-2023). Το έργο / δράση της **Κ.Ο.Θ.** υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης